

JÁSZAPÁTI ÉS VIDÉKE.

Társadalmi és közgazdasági hetilap. — Megjelenik minden vasárnap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 " Negyed évre 2 "		Felelős szerkesztő: ifj. Imrik József. Telefon-szám: 9.	Egyes szám ára 20 fillér. Nyílttér soronként 40 fill. Kéziratokat vissza nem adunk.
--	--	---	---

Hiteles hang Amerikából.

Szepesvármegyéből az utóbbi időben sok megcsalódott ember vesztére vándorolt ki Amerikába. Most az otthon hagyott rokonokat elárasztják panaszokkal. Levelükben ezeket írják:

Az Amerikába érkező magyar kivándorlókra itt még mindig nagy csalódás vár. Az elnökválasztás után még igen kis mértékben lendült fel a vállalkozás s így a munkaalkalmak alig szaporodtak lényegesen. Nagyon sok magyar kivándorló nem tud munkához jutni. A keleti államok gyárait, valamint Pennsylvania és Ohio ipari telepein és szénbányáiban nem állt helyre az üzemek régi mértéke és sok üzem szünetel még. Egy újabb korlátozás az, hogy az Egyesült Államokba 16 éven aluli fiukat, ha nem szüleik kíséretében jönnek, nem bocsátanak be, mert legutóbb Görögországból tömegesen importáltak állítólagos rokonok ilyen 16 éven aluli kis fiukat, akiknek munkaerejét azután kihasználják.

Braziliában belső gazdasági okok miatt nagy drágaság uralkodik, úgy hogy a kivándorlók, akik az ottani pangás következtében nehezen jutnak munkához, a legválságosabb helyzetbe kerülnek. Általában megállapítható, hogy az északamerikai Egyesült Államokban a gazdasági helyzet a legtöbb iparágban alig javult. A kivándorlók szempontjából legnagyobb fontossággal a vas- és acélipar bír és az ezekkel szerves összefüggésben lévő szénbányaipar; a míg kis tellendülés hetekkel előbb mutatkozott, most már újra visszaesés következett be. A vörösrézpiac helyzete csaknem vigasztalan, úgy hogy itt is munkacsökkentés és a termelés korlátozása következik be. Tehát éppen azokban az iparágakban, melyekben a magyar kivándorlók leginkább kaptak a multban munkát, olyan kedvezőtlen viszonyok uralkodnak, hogy a kivándorlókra Amerika földjén csak csalódás és nélkülözés vár.

A mikor mindenfelé megnehezült a helyzet s az Amerikába szakadt munkások nyomoráról szörnyű részleteket irnak egyre-másra a dus remé-

nyek hajótöröttjei: az ember elámul, hogy mindennek ellenére annyi utlevélet váltanak, annyian amerikáznak. Okát ennek is megmondja a bártfai határrendőrség.

Ugyanis hosszabb nyomozás után rájött, hogy hatalmas és messze vidékre kiterjedő ügynöki szervezet működik Beregben Gelb Ábrahám főnökségével, mely az egész országból gyűjti a hajótársulatnak a portékát. Különös előszeretettel üzik az utlevél nélküli ember-csempészetet, mert a „dugáru“ jobban fizet.

Gelbék nagy apparátussal dolgoztak. Fizetett embereik Amerikából írták az otthonvalóknak a leveleket. Az információkat ők adták. A parasztírás olyan egyforma; a nép gyermeke nem írásszakértő. De meg ha az öreg-betűket másképp írta is az Amerikába szakadt sógor, ki gondolta volna, hogy a levél hamis, mikor az itteni viszonyoknak teljesen megfelelt?

S így történt meg, hogy mig idehaza a szaporodó dollárokról olvasott a familia, odakint a szegény elbolon-

T Á R G A.

Levél.

Megírom néked édes, jó Anyám
E pár soros, kis levelet
S ti, izgalomtól lüktető sorok,
Vigyétek hírül, hogy ő már szeret!

Hogy milyen jó és milyen szép az Édes,
Mostan talán még kételkedőn veszed,
De azt, hogy lesz még a szívedben ünnep,
Látod anyám, — már elhiszem neked.

Boldogságomban legyél te is részes,
Örvendezzél e pár soros íráson . . .
Az a könnycsepp meg legyen már is üdött,
Amely ragyogni fog a szempilládon! . . .

Ifj. Némegy Gyula.

Naszrekkín Hodsa tréfái.

— A török Csalóka Péter. —

Gyűjtötte és fordította: Kunos Ignác.

Naszrekkín Hodsanak hívják a törökök Csalóka Péterjét. A 14. század első éveiben élhetett a Hodsa, azokban az időkben, amikor kis Ázsiának az a területe, a hol Naszrekkín született, előbb Karamánia fejedelemségéhez, majd Bajazid szultán uralma alá, végül a tatár Timorlenk birtokaihoz tartozott. Alig van birodalma a széles nagy keletnek, ahol a tréfás szavu Hodsa neve a legösmertebbek közé ne tartoznék. Egy Szivri—Hiszár nevű városkában született, a kóniai részlet egyik községében; de azok az összes tréfák és adomák, melyek ma sem tévesztik el vidító hatásukat, egy másik helységgel, Ak-Sehir-rel vannak kapcsolatban. Itt végezte volt Naszrekkín az ő hodszai teendőit s ugyanitt van a türbéje is. Hodsa vagyis egyházi volt ami Naszrekkínünk, amolyan tanító, bíró és papféle egy személyben, községének a legtudósabb és legbölcsebb embere. Nevéhez a tréfás történetkének és humoros mondásoknak egész sorozata fűződik, mely még mai nap is közzsájon forog és apáról fiúra, nemzedékről nemzedékre átszáll. — Alakja nem

a műirodalomban, hanem a nép emlékezetében kövesedett meg, aminthogy az a műfaj is, melyet csak az ő egyénisége teremtett meg, népies színezetű népi termék. Mondásai a jobbkor szavaira finomodtak, alakja egy legenda-kör hősévé alakult. Innen magyarázható meg az a nagy népszerűség, mely az ő nevéhez fűződő és az ő neve alatt ismertessé vált tréfákat közkeletűekké, a népnek ugyszólván közkincsévé tette. Ime:

Szószekekre lépett egy nap a Hodsa és szólt a hívőkhöz: „Tudjátok-e, oh muzulmánok, hogy mit lesznek nektek mondandó!” — „Nem tudjuk” — válaszolják hivi. „Ha nem tudjátok, hát akkor minek mondjam el?” felelt vissza Hodsa. A következő nap ismét fel megy a szószekekre és megint azt kérdi hiviitől, hogy tudják-e, mit akar nekik mondani. „Tudjuk, oh Hodsa,” — felelik ezuttal vissza. „No ha már tudjátok, akkor minek mondjam el?” — Szól és leszállott a szószekekről. A hívők megütözköznek a feleleteken és megbeszélnek egymás közt, hogy hogyan fognak ki rajta. Harmadnapra megint elkezd a szószekekről: „Tudjátok-e, oh muzulmánok, mit lesznek nektek mondandó?” A hívők egyik csoportja azt feleli hogy: „Tudjuk”. A másik csoportja, hogy: „Nem tudjuk”. — „Be

Sirolin

Elméli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintthogy értéketlen utáztatokat is kínálnak, kerjen mindenkori „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svjc)

„Roche”

Kapható orvos rendelésre a gyógyszerárakban — Árs lívegenként 4.— korona.

ditott magyar még mindig csak a munkakeresésnél tartott, sokszor le-
rogyva az éhségtől és átkozódva.

Magyar ember vérvő szívvel ol-
vassa ezt. És fölveti a kérdést: hát
igy kell ennek lenni? Szó sincs róla.
Se állam, se társadalom nem teszi
meg, a mit kellene. Magyarország la-
kossága pedig fogy és fogy. A buko-
vinai csángók hazaségítése is szép,
hazafias feladat. De sokkal szebb és
hazafiasabb magyar feladat lenne, ha
a leghatékonyabb társadalmi munka
indulna meg éberebb állami beavatko-
zással is abban a részben, hogy a
flumei és brémai kikötőkből kevesebb
áldozatot vigyenek el magyar véreink
közül.

A nagykátá-hevesi vasut.

A mátrai vasutak igazgatósága, mint
már vasárnapi lapunkban jelentettük, a mult-
hét végén beadványt intézett községünk elől-
járóságához, kérve az 5 filléres gabonaszállí-
tási kedvezmény teljes elejét. A beadványt
— mely ismételtén rávilágít a tervezett vasut
nagy gazdasági jelentőségére, — teljes szöve-
gében itt közöljük:

Jászapáti község igen tisztelt
közönségének

Jászapáti.

A község t. képviselőtestületének mult
hó 23-án tartott közgyűlésén hozott s velünk
jegyzőkönyvi kivonatban közölt 28/1909. kgy.
sz. határozatából tudomásul vettük, hogy az
általunk Hevestől Jászapáti és Jászberényen
át Nagykátáig tervezett vasutvonal kiépítésé-
nek támogatása ügyében hozott előbbi hatá-
rozzatnak egymással ellentétben álló feltételei
módosítást, illetve tisztázást nyertek. Sajnálat-
tal látjuk azonban, hogy a hozzájárulás ösz-
szege 100.000 K-ról 50.000 K-ra redukáltatott
s ennek dacára oly újabb kikötés történt,
melynek fenntartása a hozzájárulási határo-
zzatnak már amugy is felére redukált értékét
teljesen lerontja.

A fent idézett határozatban ugyanis ki-
kötetett, hogy Jászapáti Budapesttel való
áruforgalmában legfeljebb a m. kir. állam-
vasutak árudijszabásának díjtételei alkalma-

zandók s ezen kívül Jászapátiól Nagykátára
átmenetileg vagy viszont — teljes kocsi-
rakományokban szállítandó gabona után méter-
mázsánként még 5 filléres díjmértéklés alkal-
mazandó. Tekintettel arra, hogy a hazai
összes helyi érdekű vasutak csaknem kivétel
nélkül a m. kir. államvasutak igen olcsó díj-
szabásánál jóval magasabb díjzabásokat al-
kalmaznak s mivel a m. kir. államvasutak
díjzabása olcsóság tekintetében az összes
európai vasutak közt is vezető helyet foglal
el, — nyilvánvaló, hogy társaságunk Jász-
apáti közönségével szemben már akkor is
igen jelentékeny áldozatra vállalkozik, ha a
községnek Budapesttel való forgalmában a
m. kir. államvasutak árudijszabásának díjté-
teleit fogja alkalmazni. Azt, hogy társaságunk
még ennél is messzebb menő kötelezettségre
vállalkoznék, reális számítás és méltányos
felfogás mellett kívánni nem lehet s ha Jász-
apáti t. közönsége mégis az államvasutakénál
is olcsóbb díjzabás alkalmazásának feltételé-
hez köti hozzájárulási határozatát, akkor azt
annyira nem tekinthetjük hozzájárulásnak,
hogy fel kell vetnünk azt a kérdést, vajjon
egyáltalában komolyan kívánja-e Jászapáti
közönsége a heves-jászapáti-nagykátai vasut
kiépítését?

Arra nézve egyébként, hogy mily érté-
ket képvisel a határozat számszerűleg, a
következő adatok szolgálhatnak felvilágo-
sítással:

A Jászapáti Budapesttel való forgal-
mában jelenleg alkalmazott díjtételek ösze-
hasonlítását a jászapáti-berény-nagykátai von-
alon át alkalmazandó államvasuti díjtételekkel
a mellékelt kimutatás tartalmazza.*) E szerint
az 1. külön díjzabásba tartozó áruk (vagyis
gabonaneműek) fuvardíja Jászapátiól Buda-
pestig waggononként 8 koronával lesz olcsóbb
mint most, ami — Jászapátián évenként
legalább 500 waggonra rugó gabonaforgalma
után — legalább 4000 korona évi fuvar-
díj megtakarítást jelent. A község lakosai
javára eső ezen megtakarítás a megszavazott
50.000 K hozzájárulást tehát már kereken
8%-al kamatoztatja, ami megfelel a kölcsön-
ügyleteknél megengedett maximális törvényes
kamatlábnak. Ha azonban a Jászapátiól
Nagykátára átmenetileg és viszont szállítandó
gabona után métermázsánként még további
5 filléres, vagyis kocsiánként további 5 koro-
nás díjmértéklést tartoznánk alkalmazni, ak-
kor a fuvardíj megtakarítás minden waggon
gabona után 15 koronára emelkednék, ami

*) E kimutatás részletes tartalmát már közöltük
f. évi március hó 28-án megjelent lapszámunkban. Szerk.

hogy a kaftánját lőtte keresztül az ijjával.
„Hála neked oh Allah — szót a Hodsa, —
ha benne lettem volna, még meghaltam
volna.“

*

Három font hust vesz egyszer a Hodsa
és odaadja a feleségének, hogy főzze meg.
Az asszony megfőzi és azon mód meg is
eszi. Estefelé jön a Hodsa és mondja az
asszonynak, hogy adja elő a hust, had egyék
meg. Az asszony azzal hozakodik elő, hogy
megette a macska. Fogja a Hodsa a macs-
kát, megméri és látja, hogy csak három fon-
tot nyom egészben. „Oh te hazug asszony,
— mondja feleségének — ha ez a macska,
hol a hus? Ha pedig ez a hus, hol a macska?“

*

Vizet mért egyszer a Hodsa és amint
bele néz a kutba, a holdvilágot pillantja meg
benné. „A kutba esett a hold“, — kiáltja,
horgot, kötelet hoz és lebecsátja a vízbe.
Addig erőlködik, míg a horog bele akad egy
kőbe, a kötél elszakad, ő pedig hanyatt vágó-
dik a földön. De ime, ahogy az égbe esik a
pillantása, meglátja odafent a holdat. „Áldas-
sék Allah, — kiált fel örömeiben, sokat fára-
doztam, de helyére is került a hold!“

500 waggon után összesen 6500 K megta-
karítást jelentene s a község 50.000 koronás
hozzájárulását már 13%-al kamatoztatná. A
megszavazott hozzájárulás tehát a támogatás
jellegét teljesen elveszítené. Ha pedig a hozzá-
járulást ily alakban elfogadnák, ez azt jelen-
tené, hogy az építési tőke egy részét 13%-ra
szerezzük meg, holott ez messze meghaladja
azt az alapot, mely mellett egy vasut kiépí-
tésére reálisan vállalkozni lehet. Meg kell
azonban még azt is jegyeznünk, hogy a fent
számított fuvardíj-megtakarítás csak az 1.
külön díjzabásba tartozó árukra, illetve
gabonaneműekre vonatkozik; igen jelentékeny
lesz azonban e megtakarítás az összes többi
áruosztályba tartozó cikkek, különösen pedig
a gyorsárak és darabárak után is, melyekből
Jászapátián Budapesttel szintén igen jelen-
tekeny forgalma van. Ezen felül a mellékelt
második kimutatás**) szerint zónadíjzabá-
sunknak a tervezett vonatra kikötött alkal-
mazása a Jászapátiól Budapestre való utazást
is rendkívül olcsóvá fogja tenni.

Fentiekben beigazoltuk, hogy Jászapáti
közönségére nézve a 28/1909. kgy. számú
határozatban kikötött zónadíjzabás és az
államvasuti árudijszabási tételek minden to-
vábbi mérséklés nélkül is már igen nagy
előnyöket biztosítanak. Társaságunk ennél
messzebbmenő áldozatra nem vállalkozhatik,
miért is tisztelettel kérjük, hogy a határozat
azon kikötését, mely szerint a Jászapátiól
Nagykátára átmenetileg és viszont szállítandó
gabona után még métermázsánként 5 filléres
díjmértéklés alkalmazandó, — elejteni s ezzel
a hozzájárulási határozatot elfogadhatóvá
tenni sziveskedjenek.

Végül tisztelettel megjegyezzük, hogy a
f. évi március 23-án tartott közgyűlés hatá-
rozata Jászapátián Budapesttel való forgal-
mában az államvasuti árudijszabás díjtételei-
nek alkalmazását az összes rendes áruosztá-
lyokra kötötte ki s a tárgyalás során minden
kétséget kizárólag kifejezésre jutott, hogy az
államvasutak által különböző okokból enge-
délyezett vagy engedélyezendő kivételes és
kedvezményes díjzabásokra a kikötés önként
érthetőleg nem vonatkozhatik. Minthogy azon-
ban a társaságunknak megküldött jegyző-
könyvi kivonatban „az összes áruosztályok-
ban“ szavak — nyilván csak tévedésből —
maradtak ki, társaságunk a 29/1909. kgy. sz.
határozat 1. pontjának első mondatát a köz-
gyűlésen felolvasott és elfogadott szövegnek
megfelelően olyképp értelmezi és fogadja el,
hogy „Jászapátián Budapesttel való áru-
forgalmában a nagykátá-jászberényi-jászapáti
vonalon nem alkalmazhatók magasabb díjté-
telek semmiféle áruszállítmányra, mint a mi-
lyenek a m. kir. államvasutak árudijszabása
szerint az összes rendes áruosztályokban a
budapest-nagykátai vonalon vannak alkal-
mazva és a nagykátá-jászapáti vonal tényleges
távolságára esnek.“

Kiváló tisztelettel

Mátra-körvidéki vasutak r. t.

*

Leközöltük ezt a beadványt teljes szöve-
gében, hogy mindenki, akit csak érdekel,
világosan lássa azokat a rendkívüli gazdasági
előnyöket, amiket nekünk a tervezett új vasut
biztosít. Reméljük, hogy a képviselőtestület
tagjai szintén tudatában és ismeretében van-
nak ezeknek az előnyöknek s éppen azért
teljesíteni fogják a részvénytársaság kérelmét
s a kívánt hozzájárulási összeget az 5 fillé-
res gabonaszállítási kedvezmény kikötése nél-
kül is megszavazzák. A város érdekeinek
önzetlen szolgálata parancsolja ezt s mi hisz-
szük, hogy a képviselőtestület nagy többsége
engedelmeskedni fog ennek a parancsnak. —
A nevezetes képviselőtestületi ülés — melyen
a vasut régóta huzódó ügye most már vég-
legesen eldőlt — úgy halljuk, május hónap
közepén lesz.

**) Ezen kimutatást is közöltük folyó évi március
hó 28-án. Szerk.

jó“-szól erre a Hodsa, „akik már tudják,
majd elfogják mondani azoknak, akik még
nem tudják.“

*

Kölcsön kér a Hodsa a szomszédjától
egy kazánt és amikor már nem kellett neki,
egy kicsike kis kazánt tett még bele és ugy
vitte vissza. Kérdi tőle a szomszédja, hogy
mit keres benne az az edény. „Azt feleli rá
Hodsa — a nagy kazán szülte.“ Megörül
neki a szomszéd és elfogadja. Egy pár nap
mulva megint kéri a Hodsa a kazánt, jó
darabig használja és mikor látja a gazdája,
hogy nem hozzák vissza, elmegy érte a
Hodsához. „Te életben légy, a kazánod meg-
halt“ — mondja Hodsa. „Hát meghalhat egy
kazán?“ — kérdi a szomszéd. „Ha elhitted
hogy szülni tud, azt is hidd el, hogy meg-
halni is képes“, — válaszolt Hodsa.

*

Fehérruhát mosott a Hodsa felesége és
a kaftánt ki akasztotta a kertre száradni.
Éjfél tájban kiment a Hodsa és úgy látta,
hogy valaki van a kertben. Kéri a feleségé-
től az ijját, nyilát. A felesége odaadja neki,
keresztül lövi vele a kaftánt, aztán becsukja
az ajtót és lefekszik. Reggelre kelve, látja,

H I R E K.

Tanári vizsga. *Travnik* Jenő győri m. kir. állami reáliskolai helyettes-tanár, *Travnik* Pál helybeli kir. telekkönyvvezető kiváló képzettségű fia f. hó 21-én kitűnő eredménnyel tette le a paedagógiai vizsgálatot a budapesti tanárvizsgáló bizottság előtt. A ritka szép eredményhez úgy a jeles fiatalembernek, mint érdemes szüleinek őszintén gratulálunk!

Eljegyzés. *Raab* Adolf eljegyezte *Neumann* Elza kisasszonyt Itkáról, Temesmegyében.

Elöléptetés. A vármegye főispánja *Szöke* Béla és *Pethes* László dr. közgazgatási gyakornokokat magasabb fizetési rangosztályba léptette elő.

Értekezlet a bérmlás ügyében. A jövő hónapban tartandó bérmlás ügyében a járásbeli érdekelt községek plebánosai, főbírái és főjegyzői *Cseh* József dr. főszolgabíró meghívására értekezletre gyűltek össze f. hó 23-án délelőtt Jászládán. Az értekezlet tulajdonképpen tárgya a bérmlást végző *Szmrecsányi* Lajos püspök ünnepélyes fogadtatása részleteinek megállapítása volt. Az értekezlet mindenekelőtt abban állapodott meg, hogy a püspököt egyházfejedelmi magas állásához mértén fényes fogadtatásban részesítse minden község. E végből határozatba ment, hogy minden egyes községben díszes diadalkapuk és Nádor-huszár-egyenruhába öltözött banderisták fogják a főpapot a határon fogadni. Azonfelül minden helységben a hitközségek, hivatalok és társadalmi egyesületek tisztelegni fognak előtte. — A diadalkapukat a püspök családi cimere, mellette a nemzeti és jász-cimer, s egyúttal a nemzeti és jász-lobogók fogják ékesíteni. — A banderisták száma községenként 40—20 között váltakozik. — A járás határán a főszolgabíró, az egyes községek határában az illető községi előjáróság egyik tagja beszéddel üdvözlözi a püspököt. — Ezekből az előzetes intézkedésekből is látszik, hogy a bérmlást végző főpap magas közjogi méltóságának megfelelő fogadtatásban részesül a jász-földön s hogy ez lehetővé vált, abban az érdem tisztán *Cseh* József dr. járási főszolgabíróé, aki a díszes fogadtatás részleteinek megállapítása körül szokatlanul nagy buzgalmat és elismeréseméltó munkát fejtett ki.

Fontos betegeknek! Méltó feltűnést kelt és nagyban hódít a bel- és külföldi tudományos és orvosi szakkörökben egy új gyógymód, melyre mi magyarok annál nagyobb meglepődéssel tekinthetünk, mert ezen új irányú gyógymódnak szellemi oktatója magyar ember. Ez a gyógymód a vérgyógyítás (Hemopatia,) mely a modern kezelési rendszertől eltérően, sőt több kró-

nikus betegségben azzal teljesen ellentétes felfogásból kiindulva gyógyít és bámulatos eredménnyel gyógyított számtalanszor oly esetben, mikor a modern orvosi tudomány már leszámolt a beteg életével. A hemopatiának vannak olyan igen sok betegek, kik évekkal ezelőtt asthma-, szív-, gyomor- és agybajuk miatt igen nagynevű orvosoktól fel lettek adva, ma pedig bajukból kigyógyulva zavartalan egészségben élnek. Ezen gyógymód megalapítója Dr. Kovács I. fővárosi orvos, akinek Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt levő hemopatiái rendelő intézetére felhívjuk mindazon betegek figyelmét, kik valamely régi, nehéz betegségben szenvednek és mai napig bajuk ellen enyhülést és gyógyulást nem nyerhettek. A hemopatia mindig szép sikerrel gyógyítja a betegeket és az okból jobban ajánlható mint bármely fürdőhely, de a mellett hasonlíthatatlanul olcsóbb és nem jár idővesztéssel. Különösen feltűnnek a hemopatia eredményei asthma, szivbántalmaknál és neurastheniánál, a mely bajok, az eddigi 20 évi tapasztalatokra támaszkodva, majdnem minden esetben gyökeresen ki lesznek gyógyítva.

A hemopatiában mellőzve lesznek nemcsak a kémiai és mérges orvosszerek, hanem kizárólagosan a természetnek kipróbált és évezredek óta jónak bizonyult gyógyeszközei lesznek alkalmazva. A kezelés kellemes, könnyen betartható és nem jár időmulasztással.

— **Pálinkafogyasztás vármegyénkben.** A szolnoki „Független Hírlap”-ban Lippich Gusztáv nyug. főispán tollából érdekes cikk jelent meg a megye pálinkafogyasztásáról a múlt hetekben. Közérdekű voltánál fogva a cikk számbeli adatait itt közöljük:

„A pénzügyőrség puhatolása szerint a vármegye lakossága 1907. július 1-től 1908. július 30-ig 30,230 hkliter bort, 17,796 hkliter sör, és 17,192,79 hkliter szeszt, illetőleg pálinkát fogyasztott. A borról, melyből bizonyosan 100%-al is többet fogyasztottak és a sörről — nem szándékozunk bővebben beszélni, mert azok az emberi szervezetre nem annyira kártékonyak, amennyiben 4—10 % alkoholt foglalnak magokban hektoliterenként, de a pálinkával már nagyon helyén valónak tartjuk a legtűzetesebb foglalkozást. A pénzügyőrség 17,192,79 liter pálinkát puhatolt és mutatott ki, ámde, ha figyelembe vesszük a kisüstökön főzött, kéz alatt eladott és a termelők által elfogyasztott nagymennyiségű pálinkát, ha elgondoljuk az italmérők számtalan fufangját, melyekkel az ellenőrzést kijátszaniok egyszer-máskor sikerült, ha tudjuk azt, mikép sok és épen a legnagyobb forgalmu korcsmárosok a gyárakból közvetlenül szeszt vesznek és abból 2¹/₂—3-szor annyi pálinkát készítenek, ha figyelembe vesszük, hogy a vasuti állomással nem bíró községek fogyasztásának ellenőrzése csak a legfogyatékosabb lehet, akkor egész határozottan állíthatjuk, hogy a pénzügyőrség kipuhatolás alapján kimutatott mennyiségnél tényleg legalább is 25—30 %-al több pálinka fogy el, mihez képest vármegyénk egy évi pálinka fogyasztása legalább is kétmilliókétszáz ezer liter mennyiséget tesz ki. Ha már most ezen nagy mennyiséget vármegyénk 350.000 lakosságának számával elosztjuk, akkor az derül ki, hogy minden egyes lélekre, még a bölcsőben ringó csecsemőre is évenként 5,2 liter pálinka

fogyasztás esik. Hogy azonban tisztán lássunk, akkor számításainkban tovább kell menni és arra törekedni, hogy a valószínű szeszfogyasztók számát és az általuk elfogyasztott pálinkamennyiséget derítsük ki. Szeszfogyasztóknak vehetjük a 15 éves koron túl lévő összes férfiakat és ezen koron felüli nőknek 10%-át. Ezen most jelzett koron túl vármegyénkben 125.000 lélek lakik. A 200.000 liter pálinkát tehát nem 350.000, hanem csak 125 ezer lakos fogyasztja, vagyis vármegyénkben minden szeszfogyasztóra átlagosan évenként 17,5 liter pálinka esik. Megdöbbentő mennyiség ez, melylyel a hatóságoknak nagyon is érdemes foglalkozni és úgy erkölcsi, mint hatalmi erejét a veszedelem mérséklésére latba vetni.”

A tanuságos cikk a járások fogyasztásáról is ad egy kis statisztikát. E szerint az egyes járásokat tekintve, a legnagyobb a pálinka fogyasztás a tiszai felsőjárásban. Utána mindjárt a rendezett tanácsu városok következnek s közöttük első helyen Szolnok. A harmadik helyen a jászvári felsőjárás, a negyedik helyen pedig a jászvári alsó járás van, amelyben legnagyobb a fogyasztás Jászládán (átlag 22 liter), Alsószentgyörgyön és Jászkiséren (átlag 15 liter), Bessenyszögön és Jászapáton (átlag 12,5 liter). Az ötödik helyet a tiszai középjáras s a hatodik helyet a tiszai alsójárás foglalja el a sorban, ahol Kunszentmárton és Vezseny kivételével a többi községben egészen minimális a pálinkafogyasztás.

Községi orvosok választása. A jászszentandrásai és kötélki községi orvosi állásokra hirdetett pályázat f. hó 24-én lejárt. Mindkét állásra akadt egy-egy pályázó. Kötelekre az eddigi helyettes: *Milhoffer* Ignác dr., Jászszentandrásra pedig: *Wirtner* Vilmos dr. pályázott. Azonfelül mindkét helyre pályázott *Klein* Ödön dr. — A választás Kötélken f. évi ápril 27-én, Szentandrásán pedig ápril hó 30-án lesz.

Új állások a vármegyénél. Emlékezhetnek rá olvasóink, hogy az őszi megyei közgyűlés az alispán előterjesztésére több új közigazgatási állás szervezését határozta el. A belügyminiszter azonban csak részben hagyta jóvá a közgyűlés határozatát s a szervezni szándékolt 2 aljegyzői, 2 szolgabírói, 1 árvaszéki ülnöki s 2 közig. gyakornoki állás közül csak egy aljegyzői s két díjaz. gyakornoki állás rendszerezését engedélyezte. — Ezt az aljegyzői állást már a f. évi júniusi közgyűlésen tölti be a törvényhatóság. Miután az új állás a IX. fizetési rangosztályban van, bizonyos hogy arra a mostani X. oszt. két aljegyző: *Lippich* István és *Rásó* Béla dr. — pályázni fognak. A valamelyikük megválasztása folytán megüresedő X. oszt. aljegyzői állásra pedig a mostani közig. gyakornokok: *Józsa* János, *Szöke* Béla, *Elek* Tibor dr., *Pethes* László dr. és *Kövé* Vladimír fognak pályázni. Mint mindig, úgy most is az az álláspontunk, hogy ha kifogás ellene nem emelhető, csakis a szolgálatban legidősebb pályázó nyerheti el igazság szerint az állást.

Mozgalom postamesterünk érdekében. Megirtuk a minap, hogy derék postamesterünket, *Szmetanovits* Kornélt a postaigazgatóság elhelyezte Jászapá-

tiról egy másik állomásra. Hirünk a város közönsége körében nagy meglepetést keltett s egyben őszinte sajnálkozást. Azonnal mozgalom indult meg az áthelyezés megakadályozására. Előkelő uriemberek állottak a mozgalom élére s így hihetetlenül rövid idő alatt sikerült is a város valamennyi számottevő tényezőjét megnyerni a terv támogatására. Kérvényt szerkesztettek s abban szeretett postamesterünk Jászapátin való meghagyását kérelmezték. A kérvényt sok százan, köztük a hivatalok és iskolák vezetői, a részvénytársaságok, a gyárak, üzletek, vállalatok, a társadalmi élet előkelőségei, az intelligencia teljes számban, a gazdaközönség tagjai, iparosok stb., szóval csaknem mindenki, aki valamit számít Jászapátin, — aláírták. A kérvényt Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez fogják beadni. A kérelmezők szószólója — úgy halljuk — a vármegye főispánja lesz. Őszintén kívánjuk, hogy a mozgalomnak sikere legyen.

Betöréses lopások. Folyó hó 17-én éjjel 12 óra tájban ismét két betörés történt Jászapátin. Az egyik *Birkás* Gábor gazdálkodó szögvegi házában, ahol az utcára eső szoba ablakát betörték, az ablakvasat kitördeltek s a szobába így behatolva az ágyneműket, asztalneműt, ruhát s más egyéb apróságot összeszedtek, egy kocsira felpakolták s a sötét éjben szépen elvittek. — A másik betörés özv. *Nyitrai* Albertné helybeli lakosnő kiséri-uti házában történt. Ott a konyhaajtót törték be s a konyhán keresztül az egyik, éppen nyitva álló szobából az ágyneműket, asztalneműket s egy csomó fehérneműt elloptak. Mindkét betörést ugyanazon tettesek — négy férfi — követték el. A lopott holmit kocsira rakták s úgy szállították el a városból. Másnap széles körű nyomozást kezdett a helybeli csendőrség kézrekerítésük érdekében s bár azóta a környékbeli csendőrőrsök is nyomoznak, — a teteseket mindeztideig kézrekeríteni nem sikerült.

Katonai lóosztályozás. Községünk lóállományából a 4 éven felüliek f. hó 28-án a katonai lóosztályozó bizottság elé vezetendők. A szemle reggel 8 órakor kezdődik a vásártéren.

Az ország legnagyobb ipartelepeinek egyike a Bohn-féle téglagyárak, melyek a mellett, hogy sok ezer munkás-kéznek állandó keresetet nyújtanak, a hazai iparnak dicsőséget is szereznek. A Bohn-féle szab. természetes vörös fedélcserépek általános kedveltségnek örvendenek.

Royal-Orfeum. Minden este az utolsó zugig zsúfolt ház tesz tanúságot arról, hogy a Royal-Orfeum, Budapestnek ez a valóban világvárosi intézménye, felülmúlhatatlan műsort nyújt. A közönség minden rétegébe elhatolt már a Royal-Orfeum páratlan sikere és a társaság olyan előkelőségei és olyan polgári elemei, akik talán sohasem látogatták a mulatókat, most valósággal tudnak a fenomenális műsorhoz, elsősorban a *Julcsa* úgy van és az *Ágyról-ágyra* című bohózatokhoz, amelyeknek sikeréről a legáradóbb jelzőkkel sem lehet eléggé méltánylót mondani. Ezt a két szennációsan kacagató

darabot a pompás attackiók egész sora kíséri: a nyaktörő kötéltáncos mutatványokban is groteszk Liory, Varjas Antal pompás Ráczi Laci utánezata, aktuális tréfák és kuplék — s azonkívül azok a legelsőrendű tánc és énekszámok, melyeket Bécs, Páris, London és Berlin színpadjairól szerződött az igazgatóság. A fenomenális műsor új számokkal is bővül, ezek közül a Vörös május és a Mángorló előreláthatólag szintén a Royal-Orfeum városzerte híres slágere lesz. Május első felére a páratlan sikerű szezon befejezésekor rendkívüli szenzációt készít elő a Royal-Orfeum, a bécsi Hölle vendégszereplését. A kontinens legjobb kabaréja teljes társulatával, legjobb erővel érkezik Budapestre — a híres együttes élén Mela Marssal, a legkiválóbb kabarédívával, Österreicher Rudolfal és Laszky Bélával.

Az Alkoholelles Egyesületek Országos Ligája nemes hivatásának országszerte propagandát akar csinálni s kívánatosnak tartaná, ha a vidéki városok polgárai is behatóan foglalkoznának ezzel a fontos kulturkérdéssel. A liga főtitkára, Dr. Dóczi Imre (Budapest, I. belügyminiszterium) minden megkeresésre szívesen válaszol, s hajlandó az ország bármely pontján előadást tartani, ha erre felkérlik.

Lédeczy Béla József szobafestő és mázólo vállalat minden e szakmába vágó mázóloi és szobafestői munkákat Jászapátin.

❀ Hirdetések felvételnek. ❀

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetés.

A nagyméltóságú Földművelésügyi Minisztérium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint

válogatott első osztályú sima és gyökeres

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitis-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily anyagokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő, legkiválóbb bor, csemege fajú

gyökeres, fás és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökeres vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősége,

Tapolca, (a Balaton mellett)

784 Szám.

tk. 1909.

Arverési hirdetményi kivonat.

A jászapáti kir. járásbíró, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a jászapáti iparosok, kereskedők és kisgazdák kölcsönsegélyző szövetezete és csatlakozott társai végrehajthatónak Olah Sándorné szül. Luktor Zsuzsanna végrehajthatást szenvedő elleni 800 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szolnoki kir. tszék (a jászapáti kir. jbróság) területén lévő Jászakisér község területén lévő a jászakiséri 1549. sz. tkvi betétben A + 1245. hrsz. ingatlanra az arverést 2000 kor. — fill.-ben ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1909. évi május hó 26 napján délelőtt 10 órakor Jászakisér község házában megtartandó nyilvános arverésen, de 1333 koronánál alább eladatni nem fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% vagyis 200 koronát készpénzben, vagy az 1881. 60. t.-cz. 42 § ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 § ában ki jelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a Jászapáti kir. jbróságnál, mint tkvi hatóságnál 1909. évi február hó 21-én.

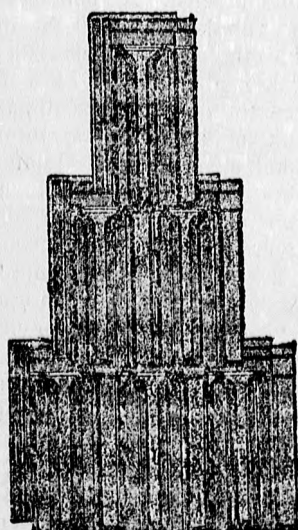
A jászapáti kir. jbróság, mint telekkönyvi hatóság.

Kiadó ház.

néh. Fehér Pálné jászakiséri-uti kényelmes lakóháza folyó évi június 1-től kezdve haszonbérbe kiadó. — Értekezni lehet Muzamel József asztalosmesternél, Jászapátin.

Tatai szén.

Elsőrendű darabos tatai szén, métermázsánként 2 korona 80 filléért, waggonként 268 koronáért kapható és megrendelhető RAJKI JÓZSEF gépésznél Jászapátin, a Koczka István téglagyárában.

.. Szabadalmazott Bohn-féle .. természetes vörös fedélcserép.

BOHN nagykikindai cserepe

Legjobb minőségű fedélcserép a legolcsóbb árak mellett kapható.

Tessék árjegyzéket kérni.

Képviselők kerestetnek.

Bohn téglagyár Nagyikinda.